

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN THỊ HỒNG VÂN

**GIẢI PHÁP THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH
XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI THÀNH PHỐ
TUYÊN QUANG, TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN THỊ HỒNG VÂN

**GIẢI PHÁP THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH
XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI THÀNH PHỐ
TUYÊN QUANG, TỈNH TUYÊN QUANG**

Ngành: Phát triển nông thôn
Mã số: 60 62 01 16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: TS. BÙI ĐÌNH HÒA

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng Tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực, nghiêm túc, chưa được công bố và sử dụng bảo vệ một học vị nào.

Mọi thông tin trích dẫn trong luận văn đều được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 5 tháng 12 năm 2015

Tác giả

Nguyễn Thị Hồng Vân

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian học tập tại trường, nghiên cứu viết luận văn bản thân tôi đã nhận được rất nhiều sự quan tâm, giúp đỡ của các cơ quan, tổ chức và các cá nhân.

Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới sự giúp đỡ, chỉ bảo tận tình của các thầy, cô giáo khoa Kinh tế phát triển nông thôn - Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên; Đặc biệt là sự quan tâm, chỉ dẫn tận tình của Thầy giáo Tiến sỹ Bùi Đình Hòa đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu.

Tôi cũng xin chân thành cảm ơn Phòng kinh tế, phòng thống kê, phòng tài nguyên môi trường, văn phòng UBND thành phố Tuyên Quang; UBND các xã An Khang, Lương Vượng, Tràng Đà trên địa bàn thành phố và các hộ nông dân các xã đã cung cấp số liệu thực tế và thông tin cần thiết để tôi hoàn thành luận văn này.

Qua đây tôi cũng xin bày tỏ lòng biết ơn đối với gia đình và bạn bè, đồng nghiệp đã giúp đỡ, động viên tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Trong quá trình làm nghiên cứu, mặc dù đã có nhiều cố gắng để hoàn thành luận văn, đã tham khảo nhiều tài liệu và đã trao đổi, tiếp thu ý kiến của Thầy Cô và bạn bè. Song, do điều kiện về thời gian và trình độ nghiên cứu của bản thân còn nhiều hạn chế nên nghiên cứu khó tránh khỏi những thiếu sót. Vì vậy, tôi rất mong nhận được sự quan tâm đóng góp ý kiến của Thầy Cô và các bạn để luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 5 tháng 12 năm 2015

Tác giả

Nguyễn Thị Hồng Vân

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	1
2.1. Mục tiêu chung.....	1
2.2 Mục tiêu cụ thể.....	2
Chương 1. TỔNG QUAN VỀ CÁC VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	3
1.1. Cơ sở lý luận	3
1.1.1. Một số khái niệm.....	3
1.2. Nội dung thực hiện Chương trình xây dựng nông thôn mới.....	6
1.2.1. Các bước xây dựng nông thôn mới	6
1.2.2. Nội dung Chương trình xây dựng nông thôn mới.....	6
1.3. Nguyên tắc xây dựng nông thôn mới	10
1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến tổ chức thực hiện Chương trình xây dựng nông thôn mới	11
1.4.1. Chủ trương, chính sách của nhà nước về xây dựng NTM.....	11
1.4.2. Năng lực tổ chức triển khai xây dựng NTM của đội ngũ cán bộ cơ sở	11
1.4.3. Nhận thức của người dân và cộng đồng dân cư.....	11
1.4.4. Khả năng huy động và quản lý nguồn vốn thực hiện Chương trình.....	11
1.4.5. Cơ chế giải ngân vốn nhà nước hỗ trợ cho các dự án do nhóm thợ và cộng đồng dân cư tự thực hiện.....	12

1.5. Cơ sở thực tiễn về xây dựng NTM.....	12
1.5.1. Kinh nghiệm về phát triển nông thôn ở các nước trên thế giới	12
1.5.2. Kinh nghiệm xây dựng NTM ở Việt Nam.....	19
Chương 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	24
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	24
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	24
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	24
2.2. Nội dung nghiên cứu	24
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	24
2.3.1. Phương pháp tiếp cận	24
2.3.2. Phương pháp nghiên cứu.....	25
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	27
2.4.1. Nhóm chỉ tiêu đánh giá cơ cấu nguồn vốn thực hiện Chương trình.....	27
2.4.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh về tổ chức bộ máy, cách thức triển khai thực hiện Chương trình	27
2.4.3. Nhóm chỉ tiêu phản ánh kết quả thực hiện các nội dung xây dựng nông thôn mới	27
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	28
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	28
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	28
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	29
3.2. Thực trạng thực hiện Chương trình xây dựng NTM ở thành phố Tuyên Quang, tỉnh Tuyên Quang.....	32
3.2.1. Khái quát Chương trình xây dựng NTM ở thành phố Tuyên Quang ...	32
3.2.2. Thực trạng việc triển khai thực hiện Chương trình xây dựng NTM ở thành phố Tuyên Quang, tỉnh Tuyên Quang	33

3.3. Phân tích những yếu tố ảnh hưởng đến việc thực hiện Chương trình xây dựng nông thôn mới ở thành phố Tuyên Quang tỉnh Tuyên Quang ...	68
3.3.1. Chính sách của nhà nước	68
3.3.2. Trình độ năng lực của đội ngũ cán bộ cấp thành phố, xã	73
3.3.3. Nhận thức của người dân và cộng đồng dân cư.....	76
3.3.4. Nguồn vốn thực hiện Chương trình	80
3.3.5. Cơ chế quản lý, thanh quyết toán.....	83
3.4. Định hướng và giải pháp đẩy mạnh việc thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới ở thành phố Tuyên Quang, Tuyên Quang.....	85
3.4.1. Định hướng chỉ đạo trong việc thực hiện Chương trình xây dựng nông thôn mới	85
3.4.2. Một số giải pháp chủ yếu nhằm đẩy mạnh thực hiện chương trình xây dựng NTM trên địa bàn thành phố Tuyên Quang, tỉnh Tuyên Quang.....	86
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	99
1. Kết luận	99
2. Kiến nghị.....	100
TÀI LIỆU THAM KHẢO	103
PHỤ LỤC	105

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BCĐ	: Ban Chỉ đạo
BCH	: Ban Chấp hành
BQL	: Ban Quản lý
CN - DV - NN	: Công nghiệp - Dịch vụ - Nông nghiệp
CSHT	: Cơ sở hạ tầng
CSVC	: Cơ sở vật chất
HĐND	: Hội đồng nhân dân
KT-XH	: Kinh tế - xã hội
MT	: Môi trường
MTTQ	: Mặt trận Tổ quốc
NSDP	: Ngân sách địa phương
NSNN	: Ngân sách nhà nước
NTM	: Nông thôn mới
NVH	: Nhà văn hóa
PTNT	: Phát triển nông thôn
QCVN	: Quy chuẩn Việt Nam
QH	: Quy hoạch
SXKD	: Sản xuất kinh doanh
SXNN	: Sản xuất nông nghiệp
THCS	: Trung học cơ sở
UBND	: Ủy ban nhân dân
VH - TT- DL	: Văn hóa - Thể thao - Du lịch
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Phân bố mẫu điều tra.....	26
Bảng 3.1.	Hiện trạng sử dụng đất của thành phố Tuyên Quang năm 2014.....	30
Bảng 3.2.	Tổng hợp khối lượng và kinh phí thực hiện xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2012 - 2020 thành phố Tuyên Quang tỉnh Tuyên Quang	35
Bảng 3.3.	Phân nguồn, phân kỳ kinh phí thực hiện xây dựng NTM giai đoạn 2012 - 2020 thành phố Tuyên Quang, tỉnh Tuyên Quang.....	42
Bảng 3.4.	Trình tự lập quy hoạch xã NTM.....	48
Bảng 3.5.	Tình hình tổ chức thực hiện lập đề án NTM cấp xã.....	50
Bảng 3.6.	Kết quả thành lập Ban Chỉ đạo, tổ công tác giúp việc BCD thành phố	53
Bảng 3.7.	Thành lập Ban Quản lý xây dựng NTM xã và Ban phát triển NTM.....	54
Bảng 3.8.	Kết quả thực hiện 19 tiêu chí NTM của 3 xã nghiên cứu đến tháng 12/2014.....	58
Bảng 3.9.	Nhận thức vai trò và kỹ năng tổ chức thực hiện xây dựng NTM của cán bộ thực hiện chương trình	59
Bảng 3.10.	Đánh giá của nông dân về thực hiện Chương trình xây dựng NTM.....	64
Biểu 3.11.	Chất lượng đội ngũ cán bộ cấp thành phố và cấp xã năm 2014.....	75
Bảng 3.12.	Mức độ tham gia, đóng góp của người dân.....	77
Bảng 3.13.	Lý do không tham gia đóng góp xây dựng NTM.....	78
Bảng 3.14.	Nhận thức của người dân về nội dung xây dựng NTM.....	79
Bảng 3.15.	Kết quả tổng hợp vốn thực hiện chương trình xây dựng NTM.....	81
Bảng 3.16.	Khả năng đầu tư phát triển từ người nông dân.....	82
Bảng 3.17.	Nhu cầu đào tạo cán bộ NTM thành phố Tuyên Quang	91

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1:	Biểu đồ cơ cấu diện tích đất đai thành phố Tuyên Quang	31
-----------	--	----

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Nông thôn là nơi sinh sống của một bộ phận dân cư chủ yếu làm việc trong lĩnh vực nông nghiệp. Nước ta hiện nay vẫn là một nước nông nghiệp với hơn 70% dân cư đang sống ở nông thôn. Phát triển nông nghiệp nông thôn đã, đang và sẽ còn là mối quan tâm hàng đầu, có vai trò quyết định đối với việc ổn định kinh tế xã hội đất nước. Trong Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kì quá độ lên chủ nghĩa xã hội. Đảng ta khẳng định xây dựng NTM là một nhiệm vụ quan trọng trong định hướng phát triển kinh tế xã hội của đất nước. Nghị quyết Đại hội lần thứ XI của Đảng đã nêu rõ phương hướng, nhiệm vụ của xây dựng NTM đến năm 2020 là: Tiếp tục triển khai Chương trình xây dựng NTM phù hợp với đặc điểm từng vùng theo các bước đi cụ thể, vững chắc trong từng giai đoạn, giữ gìn và phát huy nét văn hóa bản sắc của nông thôn Việt Nam.

Tuyên Quang là thành phố trực thuộc tỉnh Tuyên Quang, là tỉnh miền núi nằm ở phía Đông Bắc cách thủ đô Hà Nội 165 km, với tổng diện tích tự nhiên 11.921 ha; có 13 xã, phường. Triển khai thực hiện Đề án Xây dựng NTM tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2010 - 2020, thành phố Tuyên Quang đang gặp nhiều khó khăn, vướng mắc cần giải quyết như: Xây dựng NTM liên quan đến nhiều chuyên ngành, lĩnh vực, khối lượng công việc nhiều, được phân cấp triệt để cho cơ sở; trong khi đó, năng lực, trình độ của một bộ phận cán bộ lãnh đạo cấp xã, thôn hạn chế nên lúng túng trong triển khai thực hiện. Nhu cầu vốn cho xây dựng NTM rất lớn, nhưng đầu tư từ ngân sách và sự đóng góp của nhân dân có hạn. Để góp phần công sức vào quá trình xây dựng NTM ở địa phương, tôi chọn đề tài nghiên cứu: ***“Giải pháp thực hiện Chương trình xây dựng nông thôn mới tại thành phố Tuyên Quang, tỉnh Tuyên Quang”***.

2. Mục tiêu nghiên cứu

2.1. Mục tiêu chung

Đánh giá thực trạng việc thực hiện Chương trình xây dựng NTM ở thành phố Tuyên Quang từ năm 2012 đến năm 2014, trên cơ sở đó đề xuất các giải pháp tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chương trình xây dựng NTM trên địa bàn thành phố Tuyên Quang.